

RÁMEC VEŘEJNÝCH PODPOR VÝZKUMU A ROZVOJE SPOLEČENSTVÍ

(96/C 45/06)

(Text s významem pro evropský hospodářský prostor)

1. Role výzkumu a rozvoje při zlepšování růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti

- 1.1. Ustanovení čl. 130 odst. 1 Smlouvy o ES uvádí, že Společenství a členské státy mají vést akci zaměřenou na „podporu dokonalejšího využívání průmyslového potenciálu inovačních politik, výzkumu a technologického rozvoje“.

Kromě toho čl. 130 odst. 3 stanoví, že Společenství má přispět k dosažení tohoto cíle „prostřednictvím politik a činností, které provádí na základě jiných ustanovení Smlouvy“. Tento rámec podpor výzkumu je tedy zaměřen na zavádění pravidel soutěže za současného přispívání k tomuto cíli.

- 1.2. Výzkum a rozvoj může přispět k obnově růstu, posilování konkurenceschopnosti a rozvoje zaměstnanosti. Jednotný evropský akt, kterým byl mimo jiné do Smlouvy vložen článek 130f, stanovuje, že cíl Společenství spočívá v posilování vědeckých a technologických základů průmyslu Společenství a v podpoře rozvoje jeho mezinárodní soutěže. Maastrichtská smlouva tento cíl potvrdila, jakož i potřebu Společenství podporovat úsilí o spolupráci pokud jde o technologický výzkum a rozvoj mezi podniky, výzkumnými středisky a univerzitami.

- 1.3. Jeden ze způsobů, jak dosáhnout těchto cílů, spočívá zejména v přijetí víceletých rámcových programů výzkumných a rozvojových akcí Společenství (RTD). Čtvrtý rámcový program tohoto druhu (1994 – 1998), který přijal Evropský parlament a Rada¹, zahrnuje čtyři hlavní akce:

- a) zavádění programů výzkumu, technologického rozvoje a předvádění za podpory spolupráce mezi podniky, výzkumnými středisky a univerzitami;
- b) podpora spolupráce mezi Společenstvím, třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi pokud jde o výzkum, technologický rozvoj a předvádění;
- c) šíření a zhodnocování výsledků činností výzkumu, technologického rozvoje a předvádění Společenství;
- d) podpora vzdělávání a mobility výzkumných pracovníků ve Společenství.

- 1.4. Bílá kniha o růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti² jasně ukázala výzvy a směry pro vstup do 21. století. Navrhuje členským státům a Společenství přijmout celou řadu opatření a iniciativ určených k vyřešení problému nezaměstnanosti v Evropské unii.

Zdůrazňuje důležitost všeobecných opatření za účelem zvýhodnění investic do technologického výzkumu a rozvoje podniků, jakož i daňových opatření nebo opatření, která vedou ke zlepšení účinnosti výzkumu. Vyzývá zejména k „převězení nejdůležitější části nákladů výzkumu na soukromý sektor a [...] přeměně intervenování státu z přímé podpory na nepřímé nástroje“.

¹ Úř. věst. č. L 126, 18. 5. 1994, s. 1.

² Bulletin ES, Doplněk 6/93.

- 1.5. Bílá kniha dále upřesňuje, že většina výdajů na výzkum a rozvoj ve Společenství je vynakládána členskými státy. Rozpočet Společenství na výzkum v současné době představuje pouze přibližně 4 % celkových výdajů členských států na veřejný výzkum. Kromě toho pouze 13 % výdajů na výzkum uvnitř Evropské unie je v současné době věnováno na výzkumnou spolupráci mezi podniky z více členských států.
- 1.6. Bílá kniha rovněž ukazuje, že Společenství investuje do technologického výzkumu a rozvoje srovnatelně méně než někteří jeho konkurenti. Je třeba poznamenat, že pokud jde o veřejné podpory podnikům na základě údajů získaných od zavádění rámce v roce 1986 a zejména na základě údajů týkajících se období 1990 – 1992, představují oznámené podpory, jejichž hlavním cílem je podpora výzkumných a rozvojových průmyslových činností, méně než 5 % celkového objemu veřejných podpor.
- 1.7. Rovněž připomíná, že opatření zaváděná členskými státy musí být slučitelná se společným trhem a s pravidly, kterými se veřejné podpory řídí na základě zásady oznámené v čl. 3 písm. g) Smlouvy; tato pravidla jsou založena na člancích 92 a 93 Smlouvy.
- 1.8. Jedním z cílů soutěžní politiky je zlepšit mezinárodní konkurenceschopnost průmyslu Společenství a přispět k uskutečňování cílů stanovených v čl.130 odst. 1 Smlouvy. Pravidla soutěže se musí tudíž použít konstruktivním způsobem tak, aby podporovala spolupráci, která zvýhodňuje rozvoj a šíření nových technologií v členských státech, přičemž musí být dodržovány předpisy o duševním vlastnictví. Kontrola veřejných podpor se musí uskutečňovat s ohledem na to, že zdroje jsou poskytovány odvětvím, která přispívají ke zlepšování konkurenceschopnosti průmyslu Společenství.
- 1.9. Komise tradičně zaujímala vůči veřejným podporám výzkumu a rozvoje příznivé stanovisko. Důvody tohoto stanoviska se týkají cílů sledovaných těmito podporami, potřeb financování a možných rizik výzkumných a rozvojových operací a malé pravděpodobnosti, že projekty úzce spjaté s trhem způsobí narušování soutěže a obchodu.
- 1.10. Komise vyjádřila toto příznivé stanovisko ve více než 500 rozhodnutích, učiněných na základě rámce veřejných podpor výzkumu a rozvoje Společenství (dále jen „rámec“)³. Takto mohla postupovat, neboť členské státy vždy dodržovaly limity stanovené tímto rámcem.
- 1.11. Současná verze zrevidovaného rámce se snaží zohlednit nedávný vývoj a zkušenosti získané během posledních let.

Jedním takovým vývojem je dohoda o dotacích a vyrovnávacích opatřeních, která vychází ze Všeobecné dohody o clu a obchodech (GATT) z roku 1994. Tato dohoda zohledňuje zvláštní povahu podpor výzkumu. Všeobecná dohoda o clu a obchodech ve svém článku 8 mimo jiné stanoví, že podmínky podpor výzkumných činností vedených podniky nebo vysokými školami nebo výzkumnými ústavy na základě smlouvy s podniky nejsou podnětem k zavedení vyrovnávacích opatření. Rámec rovněž zohledňuje ostatní cíle a politiky Evropské unie.

2. Použitelnost pravidel veřejných podpor výzkumu a rozvoje (čl. 92 odst. 1 Smlouvy o ES)

- 2.1. Ustanovení čl. 92 odst. 1 Smlouvy o ES určuje, že podpory poskytované v jakékoliv formě členskými státy nebo ze státních prostředků, které narušují nebo hrozí narušením soutěže tím, že zvýhodňují určité podniky nebo výrobu určitého zboží, nejsou slučitelné se společným trhem, pokud mohou ovlivnit obchod mezi členskými státy.
- 2.2. Čím je výzkum a rozvoj bližší trhu, tím rušivější může být efekt veřejných podpor. Za účelem určení blízkosti podpor výzkumu a rozvoje vzhledem k trhu rozlišuje Komise základní výzkum, průmyslový výzkum a předem oprávněnou vývojovou činnost. V příloze I tohoto rámce jsou

³ Úř. věst. č. C 83, 11. 4. 1986.

uveďeny definice těchto různých etap výzkumu a rozvoje, které odpovídají definicím uvedeným v dohodě o dotacích a vyrovnávacích opatřeních.

- 2.3. Inovace nesmí být považovány za oddělenou kategorii výzkumu a rozvoje. Veřejné podpory, které mohou být považovány za inovační, ale neodpovídají kategorii zmíněné v bodu 2.2, mohou být povoleny pouze, pokud vyhovují politice Společenství týkající se podpory investic.
- 2.4. Ustanovení čl. 92 odst. 1 Smlouvy o ES se zpravidla nevztahuje na veřejné financování činností výzkumu a rozvoje veřejnými neziskovými vysokými školami nebo výzkumnými ústavu.

Pokud jsou výsledky veřejně financovaných projektů výzkumu a rozvoje poskytnuty podnikům Společenství nediskriminačním způsobem, vychází Komise ze zásady, že se nejedná o běžnou veřejnou podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1.

Pokud jsou práce na výzkumu a rozvoji uskutečňovány veřejnými neziskovými vysokými školami nebo výzkumnými ústavu jménem podniků nebo ve spolupráci s nimi, vychází Komise ze zásady, že se nejedná o běžnou veřejnou podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1, jestliže:

- a) veřejné neziskové vysoké školy nebo výzkumné ústavu přispívají na projekty jako komerční firmy; např. pokud za služby, které provozují, dostávají zapláceno tržními cenami;
- b) nebo
 - pokud podniky, které se účastní výzkumných prací, nesou veškeré náklady projektu,
 - nebo
 - pokud mohou být výsledky nezakládající nárok na práva duševního vlastnictví rozšiřovány a všechna případná práva duševního vlastnictví na výsledky výzkumu a rozvoje jsou poskytována veřejným neziskovým podnikům,
 - nebo
 - pokud veřejné neziskové podniky získávají ze strany průmyslových účastníků náhradu přiměřenou tržní ceně za práva k duševnímu vlastnictví, která vyplývají z výzkumného projektu a jejichž vlastníky jsou průmysloví účastníci, a pokud výsledky, které nezakládají nárok na práva duševního vlastnictví, mohou být předávány třetím zúčastněným stranám.

- 2.5. Veřejné orgány se mohou obrátit na podniky a objednat u nich výzkumné a rozvojové činnosti nebo u nich přímo zakoupit výsledky. Pokud není vyhlášena veřejná soutěž, vychází Komise ze zásady, že by se mohlo jednat o veřejnou podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1. Pokud jsou tyto smlouvy uděleny za tržních podmínek, zejména následně po řízení o veřejné soutěži v souladu se směrnicí Rady 92/50/EHS⁴, bude považováno za samozřejmé, že se nejedná o veřejnou podporu ve smyslu čl. 92 odst. 1.

3. Slučitelnosti podpor výzkumu a rozvoje (čl. 92 odst. 3 písm. b) a c) Smlouvy o ES)

- 3.1. Pokud podpory výzkumu a rozvoje poskytované podnikům splňují podmínky čl. 92 odst. 1 Smlouvy o ES a pokud musí být proto přezkoumány Komisí, mohou být považovány za slučitelné se společným trhem na základě jedné z odchylek stanovených v čl. 92 odst. 1.

⁴ Úř. věst. č. L 209, 24. 7. 1994.

- 3.2. Ve všech případech, kdy Komise po přezkoumání prohlásí, že cílem podpory je uskutečňování důležitého projektu společného evropského zájmu, může tato podpora využít odchylky stanovené čl. 92 odst. 1 písm. b) Smlouvy.
- 3.3. Společný evropský zájem musí být prokázán konkrétním způsobem: například je třeba dokázat, že oproti zvláštním výzkumným a rozvojovým programům představuje zlepšení nebo že umožňuje značný pokrok při uskutečňování zvláštních cílů Společenství.
- 3.4. V minulosti Komise využívala odchylky stanovené v čl. 92 odst. 1 písm. b) Smlouvy u omezeného počtu případů. Ukázalo se, že pokud jde o výzkum a rozvoj, může se tato odchylka vztahovat také na nadnárodní projekty důležité jak kvalitativně, tak zásadně kvantitativně (např. spojené s vymezením průmyslových norem, které by mohly průmyslu Společenství umožnit využití všech výhod jednotného trhu). A tak se Komise rozhodla považovat za důležité projekty společného evropského zájmu některé projekty programu Eureka v oblasti elektroniky (EU 127, JESSI, EU 102 EPROM, EU 147 DAB, EU 43 ESF) nebo v oblasti televizí s vysokou rozlišovací schopností (EU 95 HDTV).
- 3.5. Jestliže veřejná podpora výzkumu a rozvoje nemůže využít odchylky stanovené v čl. 92 odst. 3 písm. b) Smlouvy, může být přesto slučitelná se Smlouvou z moci čl. 92 odst. 3 písm. c), který podporám zaměřeným na zjednodušení některých hospodářských činností povoluje odchylky, pokud nepříznivě neovlivňují obchodní podmínky v rozporu se společným zájmem.
- 3.6. Při zkoumání, zda je možno použít čl. 92 odst. 3 písm. c) Smlouvy, věnuje Komise zvláštní pozornost druhu vedeného výzkumu, oprávněným příjemcům, výši podpory a přístupnosti výsledků a dalším příslušným faktorům uvedeným v bodech 5 a 6.

4. Oznámení navrhované veřejné podpory výzkumu a rozvoje (článek 93 Smlouvy)

- 4.1. Veřejné podpory výzkumu a rozvoje musí být oznámeny Komisi na základě čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES. Pro usnadnění úkolu členských států a služeb Komise by mělo být oznámení uskutečněno prostřednictvím formuláře zaslaného Komisí dne 22. února 1994 členským státům ve věci oznamování a normalizovaných zpráv a pozměněného dopisem Komise ze dne 2. srpna 1995 členským státům. Doplnkový dotazník pro výzkum a rozvoj v oddíle A přílohy II dopisu ze dne 2. srpna 1995 (informace běžně poskytované při oznamování na základě čl. 93 odst. 3 Smlouvy o veřejné podpoře ve prospěch výzkumu a rozvoje) se nahrazuje novým dotazníkem, který je připojen k tomuto rámci (příloha III).
- 4.2. Komise se snaží dosáhnout co nejvyššího stupně průhlednosti při používání režimů podpor. Je proto třeba jasně vymezit cíle programu, jeho oprávněné příjemci apod. Různé kategorie nákladů, které mají podpory snižovat musí být upřesněny a podpory musí být poskytovány způsobem, který umožňuje vypočítat jejich výši ve srovnání s náklady (příloha II).
- 4.3. U výzkumných a rozvojových projektů budou povoleny všechny druhy podpor. Členské státy musí nicméně umožnit Komisi vypočítat dotaci odpovídající podpoře v případě, že tato podpora není poskytována formou dotace a poskytnout jí k tomu dostatečné informace.
- 4.4. Pokud je členský stát toho názoru, že lze použít čl. 92 odst. 3 písm. b) Smlouvy, musí přezkoumat, zda jsou splněny požadované podmínky a dokázat to Komisi ve svém oznámení.
- 4.5. Sdělení Komise členským státům týkající se postupu povolování režimů podpor malým a středním podnikům a změn stávajících režimů⁵ se použije plně pro veřejné podpory výzkum a rozvoje jako pravidlo *de minimis*⁶.

⁵ Úř. věst. č. C 213, 19. 8. 1992, s. 10.

⁶ Pravidlo *de minimis* platné v současné době je určeno bodem 3.2 rámce veřejných podpor Společenství malým a středním podnikům (Úř. věst. č. C 213, 19. 8. 1992, s. 2).

- 4.6. Doposud Komise obdržela v odpověď na svůj dopis ze dne 22. února 1994, pozměněný dne 2. srpna 1995, značný počet oznámení, která se týkají pouze refinancování a/nebo prodlužování režimů podpor v souladu s rámcem veřejných podpor Společenství výzkumu a rozvoje v současné době platných a slučitelných se společným trhem. Komise proti těmto oznámením nevznesla nikdy žádné námitky.

Komise se na základě již získaných zkušeností domnívá, že oznámení o zvýšení ročního rozpočtu režimu veřejných podpor již není nezbytné, pokud nepřesahuje 100 % (nominální hodnoty) počáteční roční částky vyjádřené v ECU za podmínky, že se jedná o režim s neomezenou dobou trvání nebo pokud se zvýšení uskuteční v době platnosti omezeného režimu.

Prodloužení s nebo bez navýšení rozpočtu (v mezích výše uvedených 100 %), bez změny podmínek použitelnosti režimu podpory dříve schválené a v souladu s novým rámcem se oznamují pouze od pátého roku po vypršení platnosti původního režimu. Členské státy jsou však povinny v předstihu Komisi o těchto refinancováních/prodlouženích informovat a nadále jí zasílat výroční zprávu o používání daného režimu.

- 4.7. Udělení podpory jednotlivému projektu v rámci režimu podpory výzkumu a rozvoje povoleném Komisí nemusí být v zásadě oznamováno. Aby však Komise mohla rozhodnout o poskytnutí značných podpor v rámci schválených režimů a o slučitelnosti těchto podpor se společným trhem, musí jí být včas oznámen každý jednotlivý projekt, jehož náklad přesahuje částku 25 miliónů ECU a který využívá podpory přesahující hrubou dotaci odpovídající částce 5 miliónů ECU.

Toto nové pravidlo musí být považováno za užitečné opatření ve smyslu čl. 93 odst. 1 Smlouvy. Jeho obsah byl přezkoumán zástupci členských států během multilaterálního zasedání.

Komise zamýšlí následně upravit postup současného oznamování pokud jde o projekty Eureka, za tím účelem navrhne příslušná opatření (čl. 93 odst. 1 Smlouvy).

- 4.8. Poskytnutí podpory jednotlivému projektu, který nespadá do rámce výzkumných a rozvojových režimů musí být oznámeno v souladu s čl. 93 odst. 3 Smlouvy, ledaže se jedná o podporu *de minimis*.

5. Výše podpory

- 5.1. Přípustnou výši podpory stanovuje Komise, která vychází z přezkoumání jednotlivých případů. Toto přezkoumání vždy přihlédne k povaze projektu nebo programu, ke konkurenceschopnosti evropského průmyslu, jakož i k nebezpečí narušování soutěže a k vlivu na obchod mezi členskými státy. Celkové zhodnocení rizik těchto vede Komisi k úvaze, že základní a průmyslový výzkum může využívat vyšší úroveň podpory než předem oprávněné vývojové činnosti, činnosti přímo spjaté se zaváděním výsledků výzkumných a rozvojových prací, které, pokud jsou podporovány, mohou snadněji vést k narušování soutěže a obchodu.

- 5.2. Veřejné financování základního výzkumu, které obvykle nezávisle uskutečňují neziskové vysoké školy nebo výzkumné ústavy, není veřejnou podporou ve smyslu čl. 92 odst. 1 Smlouvy.

V určitých výjimečných případech mohou být povoleny podpory základního výzkumu uskutečňovaného podniky nebo jejich jménem, které spadají do působnosti čl. 92 odst. 1 Smlouvy, a jejichž výše může dosáhnout hrubé úrovně až 100 % pokud je tento druh výzkumu vzdálen trhu a pokud jsou jeho výsledky v zásadě rozšiřovány a využívány nediskriminačním způsobem a za tržních podmínek.

Aby mohly být práce zařazeny do rámce základního výzkumu, nesmí být spjaty s průmyslovými nebo obchodními cíli, které sleduje jednotlivý podnik a musí být zajištěno šíření výsledků výzkumu.

- 5.3. Hrubá výše podpory projektu průmyslového výzkumu nesmí v zásadě překročit 50 % oprávněných nákladů projektu (příloha II).
- 5.4. V případě podpory, která financuje realizační studie činností průmyslového výzkumu nebo předem oprávněných vývojových činností, se přijatelná míra stanoví mezi 75 až 50 % celkových nákladů těchto studií s ohledem na zanedbatelný vliv na podmínky soutěže a obchodu.
- 5.5. Předem oprávněné vývojové činnosti jsou úzce spjaty s trhem a existuje zde větší nebezpečí, že podpory poskytované tomuto druhu výzkumu naruší soutěž a vnitřní obchod Společenství.

V souladu s praxí Komise během posledních let se hrubá výše stanoví na 25 % oprávněných nákladů projektu (příloha II).

- 5.6. Členské státy mají podle bodu 4.3 tohoto rámce právo využívat všech forem podpory výzkumných a rozvojových činností. V případě půjček, které jsou návratné pouze v případě úspěchu výzkumných činností, je výše přijatelné podpory pro jednotlivé etapy výzkumu ve formě srovnatelné dotace stanovena tímto rámcem. V případě neúspěchu daného výzkumu může Komise v souladu s minulou rozhodovací praxí přijmout vyšší podporu, pokud neúspěch projektu snižuje riziko narušování soutěže a obchodu.

Při oznamování návratné podpory informují členské státy Komisi o výši částek a přesném způsobu úhrady za podmínek schválených Komisí v jednotlivých případech.

- 5.7. Komise s cílem podpory šíření výsledků výzkumů předpokládá, že podpory ve prospěch podání přihlášek patentů a jejich obnovování malými a středními podniky ve smyslu platné definice Společenství mohou dosahovat stejné výše jako podpory výzkumných činností, které k těmto patentům vedly.
- 5.8. Pokud veřejná podpora ve prospěch výzkumného a rozvojového projektu uskutečňovaného ve spolupráci s veřejnými výzkumnými ústavy a podniky, pokud kombinovaná podpora získaná z přímé veřejné dotace zvláštnímu výzkumnému projektu tvoří podporu (viz bod 2.4), nesmí příspěvky veřejných výzkumných ústavů na tento projekt překročit maximální výše uvedených podpor.
- 5.9. Přijatelná výše podpory výzkumných a rozvojových činností, které zároveň zahrnují průmyslový výzkum a předem oprávněné vývojové činnosti, běžně nepřekročí vážený průměr výší podpor povolených pro tyto dva druhy výzkumu.
- 5.10. Aniž by tím byla dotčeno přezkoumávání jednotlivých případů, zpravidla prováděné Komisí na základě bodu 5.1, může být výše podpor vymezená v bodech 5.3 až 5.8 tohoto rámce překročena v následujících případech:
- 5.10.1. Jestliže je podpora určena malým a středním podnikům⁷: zvýšení o 10 procentních bodů.
- 5.10.2. Jestliže je výzkumný projekt uskutečňován v oblasti dle čl. 92 odst. 3 písm. a) Smlouvy: zvýšení o 10 procentních bodů.
- Jestliže je výzkumný projekt uskutečňován v oblasti dle čl. 92 odst. 3 písm. c) Smlouvy: zvýšení o 5 procentních bodů.

⁷ Definice platná v současné době je uvedena v rámci podpor malým a středním podnikům Společenství (Úř. věst. č. C 213, 19. 8. 1992, s. 10).

Výše zmíněná oblastní zvýšení mohou být překročena s přihlédnutím k maximálním výším použitelným pro podpory regionálních investic a potřeby nehmotných podpor v souladu s politikou sledovanou Komisí, aniž by však byl překročen limit stanovený v bodě 5.10.6.

- 5.10.3. Zvýšení o 15 procentních bodů je použitelné, pokud je výzkumný projekt zahrnut do cílů zvláštního projektu nebo programu vypracovaného v rámci současného rámcového programu výzkumu a rozvoje Společenství.

Toto zvýšení dosáhne 25 procentních bodů, pokud projekt zahrnuje příhraniční spolupráci a využívá účinné spolupráce mezi podniky a veřejnými výzkumnými organizacemi nebo mezi nejméně dvěma nezávislými partnery ze dvou členských států a pokud je projekt doprovázen šířením a zveřejňováním výsledků s ohledem na práva duševního a průmyslového vlastnictví.

- 5.10.4. Jestliže projekt není v souladu s cíli projektu nebo zvláštního programu vypracovaného v rámci současného rámcového programu Společenství výzkumu a rozvoje, přijme Komise zvýšení o 10 procentních bodů, jsou-li splněny minimálně následující podmínky:

- a) projekt se odvolává na účinnou příhraniční spolupráci zahrnující minimálně dva nezávislé partnery ze dvou členských států, zejména v rámci koordinace vnitrostátních politik pokud jde o technologický výzkum a rozvoj;
- b) projekt se odvolává na účinnou spolupráci mezi podniky a veřejnými organizacemi zejména v rámci koordinace vnitrostátních politik pokud jde o technologický výzkum a rozvoj;
- c) projekt je doplněn šířením a zveřejňováním výsledků, udělováním patentových licencí nebo jiným vhodným způsobem za podmínek srovnatelných s podmínkami šíření výsledků technologických výzkumných a rozvojových akcí Společenství (článek 130j Smlouvy).

- 5.10.5. Dotyčný členský stát musí poskytovat Komisi informace dostačující k posouzení, zda jsou výše uvedená kritéria splněna.

- 5.10.6. Celková část zvýšení uvedených v bodech 5.10.1 až 5.10.4 a procenta podpory zmíněná v bodech 5.3 až 5.8 nesmí překročit maximální hrubou výši 75 % pro průmyslový výzkum a 50 % pro předem oprávněné vývojové činnosti. Tyto limity musí být splněny v každém případě.

- 5.11. Jestliže veřejná podpora výzkumu a rozvoje může využívat odchylky stanovené článkem 92 odst. 3 písm. b) Smlouvy o ES, nesmí hrubá výše podpory překročit limity povolené Sazebníkem dotací Světové obchodní organizace (WTO) (75 % pro průmyslový výzkum, 50 % pro předem oprávněné vývojové činnosti).

- 5.12. Pro veřejné podpory se použijí výše zmíněné maximální výše podpor výzkumu.

Při přezkoumávání podpor výzkumu a rozvoje však musí Komise zohlednit vliv kombinace veřejných podpor a financování ze strany Společenství na soutěž a obchod.

Při kombinaci financování ze strany Společenství a veřejné podpory nesmí celková veřejná dotace překročit limit 75 % pro průmyslový výzkum a 50 % pro předem oprávněné vývojové činnosti.

- 5.13. Hrubé výše 75 % pro průmyslový výzkum a 50 % pro předem oprávněné vývojové činnosti (maximální výše povolené dohodou o dotacích a vyrovnávacích opatření Světové obchodní organizace u dotací, které nejsou podnětem pro akce) mohou být povoleny, pokud podobné projekty nebo organizace uskutečňované mimo Evropskou unii využívaly (během posledních tří let) nebo budou využívat podpory s výší srovnatelnou pro stejné druhy projektů.

Jestliže je to možné, poskytne dotyčný členský stát Komisi dostatečné informace, které jí umožní zhodnotit situaci zejména pokud je o potřebu vyrovnání výhod poskytovaných konkurenty ze třetí země.

Jestliže má Komise k dispozici důkaz (oficiální zveřejnění, oznámení Světové obchodní organizaci, údaje Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, rozpočtové dokumenty atd.), že poskytnutá podpora nebo podpora zamýšlená třetími zeměmi dosahuje výše zdůvodňující vyrovnání, vyjádří se k oznámení, kterým je toto vyrovnání požadováno, ve lhůtě 30 pracovních dní v jednotlivém případě a ve lhůtě dvou měsíců v případě režimu.

Pokud se nejedná o předpoklad, vyjádří se Komisi k možnosti vyrovnání ve lhůtě dvou měsíců po obdržení všech příslušných informací od členských států.

Výše uvedené lhůty se počítají ode dne přijetí podrobné žádosti od jednoho nebo více členských států.

6. Pobídkový efekt podpor výzkumu a rozvoje

- 6.1. Veřejné podpory výzkumu a rozvoje musí být pro podniky podnětem k uskutečňování doplňkových výzkumných a rozvojových činností, které jsou spojeny s činnostmi běžně vedeným v rámci jejich každodenních činností. Mohou být rovněž podnětem k těmto činnostem pro podniky, které se výzkumem a rozvojem nezabývají. Pokud není tento pobídkový efekt dostatečně zřetelný, může Komise pokládat tyto podpory za méně příznivé, než v běžném případě.
- 6.2. Za účelem ověření, zda plánovaná podpora přiměje organizace k provádění výzkumu, který by jinak neuskutečňovaly, musí Komise přihlídnout ke kvantitativně určitelným faktorům (např. změny ve výdajích na výzkum a rozvoj, v počtu osob přidělených na výzkumné a rozvojové činnosti a v podílu výdajů na výzkum a rozvoj v rámci celkového obrátu), k selhání trhu, doplňkovým nákladům spojeným s příhraniční spoluprací a k dalším případným faktorům určeným členským státem, který učinil oznámení. Projekt podpory může být rovněž přijat, pokud přispívá k uskutečňování výzkumu, který by byl bez podpory méně úspěšný nebo by nebyl uskutečněn ve stejných lhůtách.
- 6.3. Komise vyzývá členské státy jak ve stádiu oznamování podpor výzkumu a rozvoje, tak ve stádiu předávání výročních zpráv o provádění schválených režimů podpor, aby prokázali nutnost a pobídkový efekt těchto podpor a že se v žádném případě nejedná o podporu provozní.
- 6.4. Komise může pokládat za samozřejmé, že podpora vytváří pobídkový efekt, pokud je příjemcem malý a střední podnik ve smyslu platné definice Společenství.
- 6.5. Komise věnuje zvláštní pozornost podmínkám uvedeným v bodech 6.2 a 6.3.
 - v případě jednotlivých výzkumných projektů úzce spjatých s trhem a uskutečňovaných velkými podniky,
 - ve všech případech, kdy značná část výzkumných a vývojových výdajů byla vynaložena před podáním žádosti.

7. Výroční zprávy

Komise v zásadě požaduje u každého schváleného režimu podpory výroční zprávu o jeho provádění. Na základě těchto zpráv může sledovat přidělování podpor a podle potřeby navrhopvat příslušná opatření, pokud se domnívá, že režim způsobuje nebo může způsobovat narušování soutěže v rozporu se společným zájmem, např. přílišnou podporou zvláštních odvětví nebo podniků.

Tyto zprávy musí vyhovovat požadavkům stanoveným v dopise, který Komise zaslala členským státům dne 22. února 1994, pozměněném dne 2. srpna 1995, ve věci oznamování a normalizovaných zpráv.

8. Zavádění

- 8.1. Tento rámec bude zaveden v souladu s ostatními politikami Společenství, které se týkají veřejných podpor, s ustanoveními ostatních evropských smluv a s právními předpisy přijatými při provádění těchto smluv. To se vztahuje zejména na veřejné podpory v nukleární oblasti, které se nadále řídí ustanoveními čl. 232 odst. 2 Smlouvy, jakož i ustanoveními Smlouvy o ESAE a v oblasti obrany ustanoveními článku 232 Smlouvy.
- 8.2. Jakmile vstoupí v platnost nařízení o provádění dohody OHSR v souladu s běžnými podmínkami rovnocennými soutěži v oblasti lodního průmyslu, veřejné podpory ve prospěch výzkumu a rozvoje těchto dvou oblastí se již nebudou tímto rámcem řídit, ale budou hodnoceny v souladu s ustanoveními výše uvedeného nařízení.

9. Doba trvání

Komise přezkoumá tento rámec za pět let. Mimo jiné může kdykoliv za spolupráce s členskými státy rozhodnout o jeho změně, pokud se to ukáže prospěšné z důvodů spojených s soutěžní politikou nebo s ohledem na ostatní politiky Společenství a mezinárodní závazky.

PŘÍLOHA I

Definice etap výzkumu a rozvoje pro účely použití článku 92 Smlouvy

Cílem tohoto rámce je pokrýt podpory výzkumu a rozvoje, které jsou přímo spojené s následnou výrobou a odbytem nových výrobků, postupů nebo služeb a které splňují podmínky stanovené v čl. 92 odst. 1 Smlouvy. Cílem následujících definic je pomoci členským státům vypracovat jejich oznámení. Tyto definice jsou informačního nikoli normativního rázu.

- „**základním výzkumem**“ se rozumí činnost vedoucí k rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nejsou spojeny s průmyslovými a obchodními cíli;
- „**průmyslovým výzkumem**“ se rozumí plánovaný výzkum nebo kritické zkoumání zaměřené na získávání nových poznatků tyto poznatky mohou být užitečné při vývoji nových výrobků, postupů nebo služeb nebo mohou přinášet značné zlepšení stávajících výrobků, postupů nebo služeb;
- „**předem oprávněnou vývojovou činností**“ se rozumí formulace výsledků průmyslového výzkumu do plánu, nástinu nebo nákresu pro nové, pozměněné nebo vylepšené výrobky, postupy nebo služby, jsou-li určeny k prodeji, včetně vytvoření základního prototypu, který nemůže být využit k obchodním účelům. Může mimo jiné zahrnovat formulaci pojmů a nákres ostatních výrobků, postupů nebo služeb jakož i základní předváděcí nebo zkušební projekty za podmínky, že tyto projekty nemohou být změněny nebo využity k průmyslovému použití nebo obchodnímu využití. Nezahrnuje běžné nebo pravidelné změny prováděné na výrobcích, výrobních linkách, výrobních postupech, existujících službách a dalších operacích ve vývoji, a to i v případě, že tyto změny mohou představovat zlepšení.

PŘÍLOHA II

Oprávněné náklady výzkumu a rozvoje pro účely výpočtu výše podpor

Níže uvedené náklady budou pro účely výpočtu výše podpor výzkumu a rozvoje považovány za oprávněné (jestliže vzešly na základě jiných činností, zejména jiných výzkumných a rozvojových činností, musí být rozepsány mezi financovanou výzkumnou a rozvojovou činnost a mezi ostatní činnosti):

- personální náklady (výzkumní pracovníci, technici a další pomocný personál zaměstnaný výhradně výzkumnou činností),
- náklady na přístroje, vybavení a pozemky a budovy používané trvale a výhradně (s výjimkou případu obchodního převodu) pro výzkumnou činnost,
- náklady na služby konzultantů a rovnocenné služby využívané výhradně pro výzkumnou činnost včetně výzkumu, technických poznatků, patentů atd., které jsou pořízeny ze zahraničních zdrojů,
- doplňkové režijní náklady vzniklé přímo jako výsledek výzkumné činnosti,
- další provozní náklady (např. náklady na materiál, zásoby a podobné výrobky) vzniklé přímo jako výsledek výzkumné činnosti.

PŘÍLOHA III

Doplňkové informace běžně poskytované při oznámení veřejné podpory výzkumu a rozvoje podle čl. 93 odst. 3 Smlouvy o ES (režimy, případy podpor poskytovaných na základě schváleného režimu a případů podpor *ad hoc*)

(Připojit k všeobecnému dotazníku v části A přílohy II dopisu ze dne 2. srpna 1995, který Komise zaslala členským státům ve věci oznámování a normalizovaných výročních zpráv)

1. Cíle

Podrobný popis cílů opatření a druhu/povahy výzkumu a rozvoje, které mají být podporovány.

2. Popis etap výzkumu a rozvoje, které mají nárok na podporu

- 2.1. Základní výzkum
- 2.2. Přípravná etapa nebo realizační studie
- 2.3. Průmyslový výzkum
- 2.4. Předem oprávněná vývojová činnost
- 2.5. Zkušební nebo předváděcí projekty

3. Podrobnosti položek nákladů, které mají nárok na podporu

- 3.1. Personální náklady (výzkumní pracovníci, technici a další pomocný personál zaměstnaný výhradně výzkumnou činností)
- 3.2. Náklady na přístroje, vybavení a pozemky a budovy používané trvale a výhradně (s výjimkou případu obchodního převodu) pro výzkumnou činnost
- 3.3. Náklady na služby konzultantů a rovnocenné služby využívané výhradně pro výzkumnou činnost včetně výzkumu, technických poznatků, patentů atd., které jsou pořízeny ze zahraničních zdrojů
- 3.4. Doplnkové režijní náklady vzniklé přímo jako výsledek výzkumné činnosti
- 3.5. Další provozní náklady (např. náklady na materiál, zásoby a podobné výrobky) vzniklé přímo jako výsledek výzkumné činnosti

4. Druh a výše podpory

- 4.1. Popis druhu a výše podpory pro každou etapu výzkumu a rozvoje, která má nárok na podporu
- 4.2. Podrobný popis případných zvláštních bonusů a maximální výše podpory
- 4.3. Upřesnění zda se činnosti výzkumu a rozvoje, které mají nárok na podporu, nacházejí plně nebo částečně v podporované oblasti (čl. 93 odst. 3 písm. a) nebo čl. 92 odst. 3 písm. c))

5. Kooperativní výzkum

- 5.1. Mají projekty uskutečňované za spolupráce mezi několika podniky nárok na podporu? Za zvláštních podmínek? Pokud ano, za jakých?
- 5.2. Předpokládá návrh podpory spolupráci mezi podniky a dalšími orgány jako jsou např. výzkumné ústavy a univerzity? Za zvláštních podmínek? Pokud ano, za jakých?
- 5.3. Pokud výzkumné ústavy získají podporu na zvláštní výzkumný projekt, jaká je částka a výše podpory?

6. Mnohonárodnostní aspekty

Má projekt (případ podpory *ad hoc*, režim, program) mnohonárodnostní aspekt (např. projekty Esprit nebo Eureka)? Pokud ano:

- 6.1. Předpokládá návrh spolupráci s partnery z dalších zemí? Pokud ano, uveďte:
 - a) se kterými dalšími členskými státy
 - b) se kterými dalšími třetími zeměmi
 - c) se kterými podniky nebo výzkumnými středisky jiných zemí
- 6.2. Jaký je celkový náklad návrhu (případu *ad hoc*/režimu/programu)?
- 6.3. Jak je tento náklad rozdělen mezi partnery?

7. Použití výsledků

- 7.1. Komu náleží výsledky daného výzkumu a rozvoje?
- 7.2. Podléhá poskytování licencí na výsledky nějakým podmínkám?

7.3. Existují pravidla pokud jde o celkové zveřejnění/šíření výsledků výzkumu a rozvoje?

7.4. Jaká opatření jsou plánována pro následné využití/rozvoj těchto výsledků?

8. Pobídkový efekt podpory výzkumu a rozvoje

8.1. Jaká opatření jsou v případě režimů plánována pro zajištění pobídkového efektu výzkumu a rozvoje (viz bod 6 rámce)?

8.2. K jakým faktorům bylo v případě podpor *ad hoc* - a zejména v případech uvedených v bodě 6.5 rámce - přihlédnuto k zajištění pobídkového efektu výzkumu a rozvoje?